

בש"פ 243/23 - חמאד שריתח נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 243/23

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקש: חמאד שריתח

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
בירושלים (השופט א' נחלון) מיום 3.1.2023 בעמ"ת
65676-12-22

בשם המבקש: עו"ד אחמד מסרי

החלטה

לפני בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט א' נחלון) מיום 3.1.2023 בעמ"ת 65676-12-22, בה נדחה ערר שהגיש המבקש על החלטת בית משפט השלום בירושלים (השופט ח' פס) מיום 15.12.2022 במ"ת 42543-11-22, בה נקבע כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו, וכן על החלטה נוספת מאותו היום בה הורה בית המשפט (השופטת ע' גרינבאום-שמעון) על מעצרו עד תום ההליכים.

הרקע לבקשה

1. נגד המבקש, תושב הרשות הפלסטינית, הוגש כתב אישום המונה 11 אישומים המייחסים לו עבירות של התחמקות מתשלום מס, קבלת דבר במרמה, ניכוי תשלומות ללא מסמך והדחה בחקירה. על פי עובדות כתב האישום,

עמוד 1

במשך השנים 2015-2018 הפעיל המבקש מערך עברייני באמצעותו ביצע עבירות מס בהיקף כספי כולל של כ-134,000,000 ש"ח. המבקש הפעיל מערך של הוצאת חשבוניות מס פיקטיביות על שם עוסקים ישראלים שלא היה לו קשר אליהם, ומסר אותן לעוסקים שונים על מנת שיקזזו את סכומיהן מדוחותיהם התקופתיים; פעל לרישום חברות ישראליות על שמם של ישראלים מטעמו, ובאמצעותן קיבל במרמה מרשויות המס חשבוניות המיועדות לביצוע עסקאות בין עוסקים ישראלים ופלסטינים, שאותן העביר לחברות פלסטיניות לצורך קיזוזן מסכומים החבים מס לרשות הפלסטינית; וכן קיזז תשומות ללא תיעוד כדין בחברות שהיו בשליטתו. כמו כן, המבקש איים על מעורבים בפרשה במטרה להניאם מלמסור הודעת אמת בחקירתם.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה נגד המבקש בקשה למעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בא-כוח המבקש חלק על קיומן של ראיות לכאורה וטען לאכיפה בררנית. ביום 15.12.2022 ניתנה החלטת בית משפט השלום (השופט ח' פס) אשר קבעה כי עיון במכלול הראיות מלמד כי קיימות ראיות לכאורה ברף הנדרש, ואף הרבה מעבר לכך, להוכחת המיוחס למבקש בכתב האישום. בית המשפט סקר את עיקרי הראיות ביחס לאישומים השונים והדגיש כי מדובר במגוון רחב של ראיות השלובות זו בזו, בגדרן בין היתר מזהה המבקש על ידי אנשים שונים כקשור לביצוע העבירות וכמי שלקח חלק משמעותי במערך העברייני. לאחר דיון שהתקיים בסוגיית עילת המעצר ובאפשרות השחרור לחלופה, הורה בית המשפט (השופט ע' גרינבאום-שמעון) על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. נקבע כי אופן ביצוע של העבירות, התחכום והתכנון שעמד מאחוריהן מלמדים על מסוכנותו של המבקש, וכך גם העובדה שמדובר בעבירות שבוצעו מביתו ושאינן מדובר במעידה נקודתית אלא במסכת פעולות מתמשכת. כמו כן הונחה תשתית ראייתית מבוססת לפיה קיים חשש של ממש כי שחרורו עלול להביא לשיבוש מהלכי משפט.

3. על ההחלטות האמורות הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי, בו נטען בין היתר כי אין די ראיות לכאורה להוכחת אשמתו; כי קיים ספק אם לבית המשפט בישראל הסמכות להעמידו לדין בגין עבירות שבוצעו לכאורה בשטחי הרשות הפלסטינית, מבלי שנגרם במעשים כל נזק למדינת ישראל; כי לא היה מקום לקבוע כי קיימת מסוכנות הנשקפת ממנו כמו גם חשש לשיבוש הליכי משפט; כי המשיבה נוקטת באכיפה בררנית שכן לא הוגש כתב אישום נגד גורמים מעורבים נוספים, ומעורבים אחרים שוחררו זה מכבר לחלופות מעצר.

4. ביום 3.1.2023 ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי אשר דחתה את ערר המבקש. נקבע כי בשים לב לרף הראייתי הנדרש בשלב זה, קיימות די ראיות לכאורה להוכחת אשמתו. המבקש עצמו אינו חולק על כך שחומר הראיות כולל שורה ארוכה של הודעות המפלילות אותו בביצוע המעשים, וטענותיו מסתכמות במשקל שיש לתת להן. אולם הליך המעצר אינו השלב המתאים לקביעת ממצאי מהימנות ומשקל. בכל מקרה, צוין כי גם עיון בחומר הראיות מביא למסקנה דומה לזו שאליה הגיע בית משפט השלום. עוד הובהר כי הטענה לאכיפה בררנית אינה פשוטה, ודי בכך שאף לשיטתו של המבקש ננקטו הליכים פליליים נגד חלק ניכר מהמעורבים. מכל מקום, הדיון בטענה זו ראוי להתברר בגדרי ההליך העיקרי. באשר לסוגיית הסמכות, צוין כי כל שהעלה המבקש בעניין זה הוא "ספק כללי" שאינו מבוסס בהוראות הדין. כן הובהר כי לא נפל פגם בקביעה בדבר קיומה של עילת מסוכנות נוכח העבירות המיוחסות למבקש, והעובדה שמדובר בעבירות שבוצעו באופן שיטתי בהיקף ניכר תוך התארגנות של מספר עבריינים ובתחכום. בצדק גם קבע בית משפט השלום כי קיים חשש לשיבוש מהלכי משפט, ויש גם ליתן משקל לכך שהמבקש אינו מתגורר בישראל ושנעשו ניסיונות רבים לזמנו לחקירה עד שלבסוף התייצב. באשר לטענות המבקש לאפליה, הודגש כי מכתב האישום עולה שחלקו של המבקש במערך העברייני היה המשמעותי ביותר; כי מיוחסות לו עבירות איומים המקימות לבדן עילת מעצר; וכי נראה שהוא היחיד שאינו תושב ישראל.

5. מכאן בקשת רשות הערר שלפני. לטענת המבקש, בקשתו מעוררת שאלה בעלת חשיבות עקרונית והיא סוגית סמכותו העניינית והמקומית של בית המשפט לדון בעבירות שבוצעו בשטחי הרשות הפלסטינית, מבלי שנגרם כל נזק למדינת ישראל. לגופו של עניין שב המבקש על טענותיו לפני בית המשפט המחוזי, ובהן כי אין בחומר הראיות כדי להוכיח את המיוחס לו בכתב האישום; כי קיימת אכיפה בררנית ואפליה בינו לבין יתר המעורבים אשר שוחררו ממעצרם; וכי שגה בית המשפט בקביעותיו לעניין המסוכנות. לכך הוסיף המבקש כי בית המשפט לא נתן משקל לחלוף הזמן מהמועד שבו נטען כי איים על מעורבים בפרשה וכי אין שום אינדיקציה בחומר הראיות המאפשרת לייחס לו שיבוש הליכי משפט.

דיון והכרעה

6. דין הבקשה להידחות. רשות לערור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים, או כאשר מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות זאת (ראו למשל: בש"פ 7182/22 פלוני' מדינת ישראל, פסקה 7 (31.10.2022); בש"פ 7011/22 סגל נ' מדינת ישראל (24.10.2022)). בענייננו, הבקשה נטועה כולה בנסיבותיו הפרטניות של המקרה. אין לקבל את ניסיונו של המבקש לעטות על טענתו – על פיה ככל שנגרם כתוצאה ממעשיו נזקהרי שהוא נגרם לרשות הפלסטינית ולא לישראל – כסות "עקרונית". שאלת הסמכות העניינית המסורה לבית משפט בישראל לדון בעבירות שבוצעו בשטחי הרשות הפלסטינית ברורה ואף איננה כוללת התייחסות לרכיב הנזק (וראו למשל: בש"פ 5900/12 אבו גאליה נ' מדינת ישראל, פסקאות 10-9 (13.8.2012) (להלן: עניין אבו גאליה); בש"פ 4343/08 עג'ג' נ' מדינת ישראל, פסקאות 7-8 (29.6.2008) (להלן: עניין עג'ג')). מעבר לכך, לא ירדתי לסוף דעת המבקש כיצד יש בטענה זו כדי להועיל לו. לא רק שאף לדבריו מדובר לכל היותר בטענות כלפי "אישומים 4 עד 7 לכתב האישום המתייחסים לחשבוניות א", הרי שפשיטא כי נגרם "נזק" כתוצאה מהוצאת החשבוניות הפיקטיביות. יש באמור לעיל כדי לדחות את הטענה בשלב הנוכחי, שכן בבקשה למעצר עד תום הליכים די בכך שיש בראיות שהוצגו "כדי להראות כי לכאורה העבירות המיוחסות לנאשם, בנסיבות שנטען כי בוצעו, מקנות סמכות עניינית לבית המשפט לדון בעניינו, כשלב מקדמי לאפשרות הרשעתו בתום ההליך" (עניין עג'ג', פסקה 10; וראו גם: עניין אבו גאליה, פסקה 11).

7. יתר טענות המבקש – ובהן הטענות נגד הקביעות בדבר קיומן של ראיות לכאורה, בדבר המסוכנות הנשקפת ממנו ובדבר החשש משיבוש הליכי משפט ומהימלטותו מן הדין – נעוצות גם כן בדל"ת אמות המקרה הקונקרטי ואינן מגלות עילה המצדיקה מתן רשות ערעור. מעבר לאמור יצוין כי העובדה שמדובר בתושב הרשות הפלסטינית, באופן המקים חשש טבוע להימלטות מן הדין, היא אכן רלוונטית לעניין בעת שנדרש בית המשפט לבחינת מכלול הנסיבות העומדות על הפרק (בש"פ 236/23 אלנגארנ' מדינת ישראל, פסקה 5 (9.1.2023); בש"פ 4831/20 אבו עאבד נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (23.7.2020)), ועל כן לא נפל כל פגם גם בלקיחת עניין זה בחשבון.

הבקשה נדחית כאמור.

ניתנה היום, י"ט בטבת התשפ"ג (12.1.2023).

ש ו פ ט

עמוד 3

